

Periodisk programevaluering av Bachelor barnevern

Fakultet for helse, velferd og organisasjon (HVO)
Institutt for velferd, ledelse og organisasjon (VLO)

Utført: Våren 2024

Ferdigstilt: 31. mai 2024

Ekstern programsensor:

Reidun Follesø

Professor

Universitetet i Sørøst-Norge (USN)

1. Studieprogram	3
2. Deltagere.....	3
3. Tema for evalueringen.....	3
4. Vurdering av prosess og grunnlagsmateriale.....	3
5. Helhetlig vurdering av program- og undervisningskvalitet.....	4
Oppfølging NOKUT	4
Barnevernfaglig kompetanse og faglig progresjon.....	4
Praksis.....	5
Sammenheng, progresjon og studiepoengfordeling.....	5
Formulering av læringsutbyttebeskrivelser	5
Faglig profil	5
Utfordringer.....	6
6. Kvalitetsområder.....	6
7. Forbedringspunkter	7

1. Studieprogram

Studieprogrammet som evalueres er Bachelor barnevern, Fakultet for helse, velferd og organisasjon (HVO) Institutt for velferd, ledelse og organisasjon (VLO). Årskullene som inngår er kull 2021 og 2022, med hovedvekt på det siste. Begrunnelsen for dette er at NOKUT i 2022 gjennomførte periodisk tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved Høgskolen i Østfold, der Bachelor i barnevern var et av studiene som ble evaluert. Endringene som er gjort i etterkant av NOKUTs tilbakemeldinger er nyttig å se nærmere på i denne evalueringen.

2. Deltagere

Utvalgets deltakere:

Therese Eddie, avdelingsleder Borg barne- og familiesenter Bufetat region øst
Lise Ødegård, rådgiver / stedfortreder enhetsleder Indre Østfold barnevern
Egil Lyberg, høgskolelektor Høgskolen i Østfold, Institutt for VLO
Helén Graarud, stipendiat Høgskolen i Østfold, Institutt for VLO
Frida Gunelie Uvsløkk, student BA BVP2.-års student kull 2022
Lene Habberstad, student BA BVP 3.-års student kull 2021
Ingunn Fremmerlid, rådgiver Høgskolen i Østfold, Seksjon for studieutredning og kvalitetsutvikling
Carita Stafne, lederstøtte Høgskolen i Østfold

Professor i barnevern ved USN Reidun Follesø har ledet utvalget.

3. Tema for evalueringen

Studieprogramledelsen ved HiØ har ønsket tilbakemelding på *faglig innhold, struktur og oppbygning*, nærmere spesifisert i følgende punkt:

- Sammenheng og progresjon
- Studiepoengfordeling
- Kan det identifiseres en tydelig profil?
- Formuleringer av læringsutbyttebeskrivelsene

For øvrig har evalueringspanelet stått fritt til å evaluere områder av særlig betydning for studieprogrammets kvalitet.

4. Vurdering av prosess og grunnlagsmateriale

Nødvendige dokumentasjon var i all hovedsak på plass ved evalueringens oppstart. Da lederstøtte ble sykemeldt ble det vanskelig å få tilgang til ytterligere informasjon, noe evalueringen ble noe preget av. Velvillig støtte fra medlemmene i gruppa løste mye, men forespeilet administrativ støtte har tidvis manglet.

Arbeidsgruppen har samarbeidet godt gjennom hele perioden. Oppgaveforståelse og -løsninger har vært diskutert, og arbeidsoppgaver fordelt. Dette har omfattet lesing og drøfting av grunnlagsmateriale, planlegging, gjennomføring og nedskrivning av intervju samt innhenting og skriving av temanotat. Utvalgsleder har hatt hovedansvaret for å skrive selve rapporten.

Utvalget har hatt to fysiske møter, herunder et heldagsmøte, samt tre digitale møter. Teamsrom har fungert som samlende plattform.

Følgende materiale er lagt til grunn for evalueringen:

- Forskrift om nasjonal retningslinje for barnevernspedagogutdanning
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning
- Studieplan med emnebeskrivelser samt studieprogramrapporter fra (2020), 2021 og 2022
- Studiebarometer 2023
- Innstilling fra sakkyndig komité for tilsynet med kvalitetsarbeidet ved Høgskolen i Østfold 2024
- Dokumentasjon for NOKUTs tilsyn med kvalitetsarbeidet ved Høgskolen i Østfold
- Dokumentasjon på studietilbudsnivå Bachelorstudium i barnevern
- NOKUT-rapport 3/2022 Evaluering av implementeringen av RETHOS for studieprogrammene i barnevern
- Intervju med studenter 2.studieår
- Intervju med studenter 3.studieår
- Intervju med ansatte (tidligere studenter) som har arbeidet i barnevernsfeltet ca. 1 år
- Intervju med veiledere i praksisfeltet

5. Helhetlig vurdering av program- og undervisningskvalitet

Innledningsvis ser vi på hvilke endringer som er gjort i etterkant av NOKUTs evaluering. Her trekkes all relevant dokumentasjon inn. Evalueringspanelet har i hovedsak tatt utgangspunkt i den siste studieplanen (2022-26), mens tidligere planer trekkes inn for å synliggjøre endringer. Deretter går vi inn på bestillingens hovedspørsmål. Her vil emneplaner, -rapporter samt intervju med studenter og praksisfelt være viktige kilder til informasjon. Med dette som bakteppe peker vi på en mulig/ sannsynlig faglig profil og spør hva som kan understøtte, utvikle og/ eller hindre en videre utvikling av denne.

Oppfølging NOKUT

Etter å ha gjennomgått et stort materiale slutter evalueringspanelet seg til NOKUTs konklusjon om at studiestedet oppfyller kravene i retningslinjen. Emne- og programrapporter underbygger dette, og hovedinntrykket er at studenter er fornøyd med studiet sitt. Likevel vil det alltid finnes rom for forbedring, noe både NOKUT og studenter påpeker. I rapporten stilles det blant annet spørsmål ved om studieprogrammet fokuserer mer på miljøterapi, aktivitetsfag og psykisk helse enn på barnevernsfaglig kompetanse. Videre påpekes enkelte utydeligheter i studieplanen med tanke på profesjonsretting og faglig progresjon, samt at de to lengste praksisperiodene fremstår veldig like. Med dette som utgangspunkt har vi sett nærmere på *barnevernfaglig kompetanse, faglig progresjon og praksis*.

Barnevernfaglig kompetanse og faglig progresjon

Spørsmålet om hvorvidt miljøarbeid og sosialpedagogisk arbeid (herunder aktivitetsfag) er noe annet enn et barnevernfaglig profesjonsfokus, kan diskuteres. Hva er barnevernfaglig kompetanse, og hvordan kommer den til uttrykk? Ser vi på intervjuene trekker både studenter og ansatte i felt *relasjonsarbeid og praksis* fram som en av utdanningens primære styrker. Relasjonsarbeid innlemmes i praksis, i aktivitetsfag og i seminar – her fremheves *Solhaugseminaret*, et oppstart/bli-kjent seminar preget av aktivitet, der nye studenter introduseres til studiet og medstudenter. I evalueringer og intervju uttrykker studenter at de, gjennom aktiviteter som eksempelvis musikk, friluftsliv, lek, teatersport, improvisasjonsøvelser, formingsaktiviteter og film, har blitt utfordret, bragt ut av komfortsonen, lært om samarbeid og relasjonsjobbing og gitt dem ferdigheter for fremtidig profesjonsutøvelse. Med dette som bakteppe kan det argumenteres for at sosialpedagogisk arbeid fremmer barnevernfaglig kompetanse.

Selv om aktivitetsfag ikke lenger er inne som begrep i forskriften, har HiØ valgt å beholde dette som emneoverskrift. I ny studieplan er emnenavn endret til «Aktivitetsfag og praksis 1: Mentorskap i flerkulturell kontekst» (emne 104). Deler av undervisningen er flyttet over til andre emner (103 og 201). Endringene imøtekommer NOKUTS spørsmål, og kontinuiteten i faglig innhold er tydeliggjort.

Praksis

NOKUT etterlyste en tydeligere beskrivelse av progresjon knyttet til praksis i henholdsvis 2. og 3. studieår. Dette er forståelig, i og med at læringsutbyttebeskrivelsene i planen av 2020 framstod som identiske. Progresjon som framkommer av studentenes digitale vurderingsskjema, vises ikke her. Læringsutbyttebeskrivelsene er nå endret slik at progresjonene er klarere. Studentene er i stor grad fornøyd med praksisstudiene. Dette gjelder både omfang, innhold og progresjon. En av de som ble intervjuet formulerte seg slik:

Det er veldig positivt at det er praksis alle tre studieårene, og spesielt at det er to lange perioder 2. og 3. året. I tillegg er det veldig bra at det legges opp til at alle studentene får en av praksisperiodene i barnevernstjenesten. Det er også positivt at det er simuleringsøvelser alle tre årene, selv om det gjerne kunne vært mer av det. Jeg liker at det er fokus på ett emne av gangen med avsluttende eksamen før man går løs på neste emne.

Sammenheng, progresjon og studiepoengfordeling

Det er vanskelig å gi et helt og klart bilde av studentenes opplevelse av sammenheng og progresjon, noe som vi gjelde et hvert studiested. En fornøyd 2.årsstudent uttaler imidlertid i intervju: *Jeg føler emnene er lagt opp litt i rekkefølge ut fra hva som er grunnmuren for feltet.* En annen sier: *Jeg er veldig fornøyd med oppsettet på studiet. Jeg syntes det er veldig lett å henge med, ettersom vi har ett og ett emne etter hvert og da har muligheten til å fokusere helt på det enkelte emne av gangen.* Inntrykket støttes av Studiebarometeret 2023 der utdanningen skårer over gjennom landsgjennomsnitt på de alle fleste punkt.

Som vist over arbeides det aktivt med å sikre og tydeliggjøre progresjon for henholdsvis praksisperioder og aktivitetsfag. Det rapporteres også om justeringer i emneplaner på bakgrunn av tilbakemeldinger fra studenter, blant annet i emnet Sosialpedagogisk arbeid med barn og unge (HOVBV103200) der emnet tidligere ble oppfattet som omfattende og til dels uoversiktlig.

Noen utfordringer som nevnes i emnerapportene er disse:

- Fellesemnet HOVFEL20020 Digitalisation and interdisciplinary collaboration in health and welfare services (10 stp) og de påfølgende valgemenene HOVFEL21020, HOVFEL22020 og HOVFEL20320 (5 stp) fremhever flere som lite interessante og engasjerende.
- Enkelte studenter opplever jusemenene som utfordrende og krevende. Bildet er imidlertid ikke entydig, da flere omtaler undervisningen som nyttig.

Studiepoengfordeling er i liten grad tematisert i materialet som er gjennomgått, noe som kan tolkes som om denne fungerer bra. De fleste emnene er organisert som 15 stp., noe som bidrar til bedre helhet og mindre fragmentering enn dersom emnene hadde vært flere og kortere.

Formulering av læringsutbyttebeskrivelser

Læringsutbyttebeskrivelsene ligger gjennomgående tett opp til forskriftens formuleringer. Det kan dermed argumenteres for at forskriftens krav imøtekommes, samtidig som det kan stilles spørsmål ved om formuleringene mangler nødvendige konkretiseringer og avgrensninger. Dette ser vi også av dokumentasjon der det påpekes at enkelte læringsutbyttebeskrivelse er omfattende og generelle.

Faglig profil

Hva er det så som preger dette studieprogrammet? Er det mulig å identifisere en faglig profil? Et sted å lete er i svar studenter har gitt på hvordan de vil beskrive studiet de går, eller har gått på. Vi har spurt om hva som er/ har vært bra med studiet, hva som kunne vært bedre og hva de legger vekt på når de snakker om studiet til andre. Svarene er gjennomgående positive.

Hva er bra? Studentene opplever å få nyttig og relevant kunnskap på måter de liker. Kullene er ikke for store, foreleserne tilgjengelig og oppfølgingene god. Solhaugseminaret er *kjempebra*, og forventninger beskrives som klare og realistiske. Praksis og godt studiemiljø framheves også her. Foreleserne brenner for det de snakker om, fine temaer og gode diskusjoner. Flere hevder at det er positivt å studere i Fredrikstad.

Hva kunne vært bedre? Tidvis oppleves undervisning som repetisjon, og kommunikasjonen foreleserne imellom kan bli bedre. Oppmøtet kunne vært bedre, flere emner kunne vært obligatoriske. *De engelske emnene* kunne vært byttet ut med mer relevant undervisning.

Hva forteller du til andre? Studiet er fint, overkommelig og relevant. Lærer teori om det man ikke alltid får øye på, gode refleksjoner, får utvikle holdninger og utfordres på fordommer. Det kan være stressende, men er utrolig lærerikt. Stolt av utdanningen, og av høyskolen som har et godt rykte. *Lett og morsomt å lære. Anbefaler også andre å søke hos dere.*

Sammenholdt med øvrig dokumentasjon blir følgende element tydelige:

- **Praksisstudienes** sentrale plass i utdanningen. Praksis inngår i alle tre studieår. Omfang, innhold og progresjon fremheves som en kvalitet.
- **Relasjonsarbeid** som gjennomgående tema. I profesjonsutøvelse er forståelse av egen rolle, av hvem man er og kan være i møte med andre viktig. Relasjonsarbeid inngår i ulike emner, i seminar, simulering, aktivitetsfag og praksis.
- **Solhaugseminaret**, et oppstart/bli-kjent seminar preget av aktivitet, der nye studenter introduseres til studiet og medstudenter.
- **Studiemiljøet** fremheves som trygt og oversiktlig.
- **Tilgjengelige forelesere.** Nærheten mellom student og foreleser fremheves som en kvalitet

Utfordringer

Utfordringer vi velger å trekke frem her, er de som direkte eller indirekte vil kunne påvirke studiestedets faglige profil. Her trekker vi på tilgjengelig dokumentasjon, intervju og panelets faglige drøftinger.

- Fellesemnet HOVFEL20020 Digitalisation and interdisciplinary collaboration in health and welfare services (10 stp) og de påfølgende valgemnene HOVFEL21020, HOVFEL22020 og HOVFEL20320 (5 stp) fremheves av flere som lite relevant. En utfordring vil derfor være å tydeliggjøre emnenes faglige relevans og sammenheng med øvrige emner.
- Økt studenttall og/ eller utvidet samvirke med andre studier, vil kunne virke negativt inn på det studentene omtaler som et trygt og oversiktlig studiemiljø. Det vil også kunne gå på bekostning av nærheten mellom forelesere og studenter og øvrig faglig virksomhet.
- Rekruttering av tilstrekkelig mange gode praksisplasser er en utfordring. Selv om praksis fremheves som et gjennomgående fortrinn kreves en stadig pågående innsats for å rekruttere, opprettholde og vedlikeholde praksisplasser. Sårbarhet her vil raskt kunne føre til større utfordringer.

6. Kvalitetsområder

Kvalitetsområdene vi har identifisert sammenfaller med studiets faglige profil:

- **Praksisstudienes** sentrale plass i utdanningen
- **Relasjonsarbeid** som gjennomgående tema
- **Trygt og oversiktlig studiemiljø.**
- **Nærhet mellom student og forelesere**

7. Forbedringspunkter

- Tydeliggjøre relevansen av emnene *HOVFEL20020 Digitalisation and interdisciplinary collaboration in health and welfare services (10 stp)* og de påfølgende valgemnene *HOVFEL21020, HOVFEL22020 og HOVFEL20320 (5 stp)*.
- Da praksisperiodene fremheves som så betydningsfulle for studiet, kreves en stadig og pågående innsats både å beholde og rekruttere nye praksisplasser, samt å vedlikeholde samarbeidsrelasjoner mellom studiested og praksisfelt.
- Faglige drøftinger av læringsutbyttebeskrivelser er en stadig pågående virksomhet. Tid og mulighet til å holde slike drøftinger aktive er en viktig betingelse for videre utvikling av studiet.

Drammen 27.mai 2024

Reidun Follesø